

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F'oi'a, candu concedu ajuto'riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/2 galbini mon. sunat'oria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 94.

BRASIOVU, 1/13 Decembre

1877.

Caderea Plevnei.

Brasiovu, in 12 Decembre n.

Peste totu rotogolulu pamentului, pe unde mergu s'ermele telegrafice, s'a respanditu marea veste, ca „Plevn'a a caditu“. Ea va merge din gura in gura si va strabate chiaru pana in cea mai neinsemnata coliba a tieranului. In totu loculu, unde bate o anima roman'esca, va duce numai bucuria si veselia, ca-ei Plevn'a a caditu prin concursulu valoroseloru braçie ale ostirei romane, care in frunte cu marele seu Capitanu a bravatu t'ote pericolele si a portatu victoriosu stindartulu romanu pe campile udate de sange ale nefericitei Bulgarie.

Plevn'a a caditu! Acestu cuibu teribilu, unde s'a concentratu fl'orea 'osteii otomane, adaposinduse inderetulu fortificatiuniloru uriasie, a refulatelu si s'iantiariloru, adapate cu sangele de mii de bravi, care a devenitu astfelu chiai'a operatiuniloru militare in Bulgari'a, a trebuitu se cada prin focu si sabia. Numai asia 'si-a potutu l'as finitu dram'a infricosia, care de cinci luni apr'ope se petrece in valea dorerosa a Vidului si a Grivitzzei. Numai ranitu in lupta s'a potutu pred'ea leulu Plevnei, eroiculu Osman-pasi'a, demnulu urmasulu alu bataiosiloru musulmani, cari secolu in'zagi au fostu spaim'a Europei.

Prin focu si sabia! Descendentii acelor eroi romani, cari, candu t'ota lumea chrestina tremur'ă inaintea semilunei, erau singurulu zidu aperatoriu alu chrestinatatiei in orientu, stranepotii lui Stefanu cel mare si Mihaiu Bravulu au fostu chiamati de provedintia a lu'ă parte la esecutiunea ac'est'a gigantica, care a datu lovitur'a de m'orte domina'tiunii turcesci in Europ'a.

Dér' cu catu a fostu mai tragicu finitulu t'ot'ezulni belliduce musulmanu cu atatu mai mare si mai stralucita este glori'a ce se rev'ersa asupra biratoriloru, asupr'a 'osteii romane si a marelui ei Capitanu. Dupa optu zile de bombardare continua in care timpu 600 de guri de tunu versau foculu loru pustiitoriu asupra Plevnei, s'a facutu assaltulu generalu. Nu mai puçinu decatu trei redute au l'natu trupele romane cu assaltu la Opanez. Multu sange vitejescu a trebuitu se m'ai curga aci, multi voinei voru fi inchisu ochii pentru totudeaun'a. Ei nu au mai avutu bucuri'a se v'eda falfaindu pe zidurile Plevnei stindartulu, pentru a caruia on'ore si victoria s'au luptatu, dér' cu t'ote aceste sunt fericiti, ca-ei au intimpinatu m'orte ce mai dulce — m'orte pentru patria.

Ochii ni se impl'ă de lacrimi, candu ne gan'dim la atata sange versatu, la suferintiele braviloru, cari au fostu raniti pe campulu gloriosu. Nu, — sangele ac'est'a nobilu nu s'a versatu in zedaru, fiacare picatura din elu va aduce roduri insutite si inmiite si va form'ă chitulu, care va leg'ă de aci incolo nedespartibilu t'ote elementele de vi'etia ale poporului dela Dunare, caruia provedintia ia vindicatu primulu rolu intre pop'orele Orientului.

Nu vomu mai turbur'ă aceste momente de bucuria, reflectandu la insinuarile contrariloru neamului nostru. Le va fi, credemu, de ajunsu a cet'i, ca 7000 turci ai P'ortei suzerane, cari au fostu facuti prizonieri de catra trupele romane, au defilat'ă inaintea Domnitorului Romaniei, siefului

comandante alu armatei reunite romano-russe, care a luat'ă Plevn'a. Astadi, candu serbamu capitularea silita si neconditiunata a lui Osman-pasi'a, devis'a este numai ertare.

La Bucuresci, in t'ota Romani'a entusiasmulu e la culme. S'ar' fi potutu altfelu dupa o victoria mareata ca ac'est'a? Si ar' fi fostu cu potintia ca par'a puternica a entusiasmului se nu cuprinda si animele n'ostre ale romaniloru din Austro-Ungaria?

Participandu din totu sufletulu nostru la bucuri'a generala a fratiloru nostri din Romani'a, le tramitemu fratiescile si caldur'osele n'ostre felicitari si dorimu ca se se implin'esca speranti'a vitezului loru Domnu si din ruinele sangerose ale Plevnei se resara multu iubit'a pace, se se realtie independenti'a Romaniei, recuoscuta de intr'eg'a Europ'a!

Telegramele „Gazetei Transilvaniei.“

Bucuresci, 10 Decembre (m'edia n'opte).

Osman-pasi'a a capitulatu astadi dupa o lupta sangerosa. Plevn'a a caditu in manile armatei reunite russo-romane. Bucurescii au illuminatu.

Bucuresci, 11 Decembre (10 ore 45 minute n'optea.) Raportulu generalului Cernatu da urmat'oriele amenunte despre partea luata de romani:

Trupele n'ostre au l'natu cu assaltu trei redute la Opanez luptanduse cu mare curagiu. Romanii au facutu 7000 prizonieri, cari au defilat'ă cu numerose tunuri inaintea Domnitorului. Generalulu Cernatu ocupa in Plevn'a localulu lui Osman-pasi'a, care este ranitu si prizonieru. Entusiasmulu e generalu. S'au l'natu numerose arme si munitiuni.

Budapest'a, 11 Decembre (8 ore s'er'a).

Erumperea 'osteii turcesci din Plevn'a spre Vidinu nu a succesu, Osman-pasi'a a capitulatu, dupa ce a fostu elu insusi ranitu in lupta.

Or'a ultima.

Bucuresci, 12 Decembre (11 ore 10 m.

a. m.) Osman-pasi'a a si facutu o incercare se esa din Plevn'a pe partea despre Vidinu, inse a fostu respinsu. Dupa o lupta crancena turcii batuti cu deseversire s'au predatu fora conditiuni.

Generalulu Cernatu cu statulu majoru siede in localulu lui Osman. Viteji'a romaniloru a fostu admirabila. La Bucuresci entusiasmulu e la culme. Se facu illuminatiuni si festivitati pomp'ose.

Amenuntele luarii Plevnei inca nu sunt cunoscutu.

Imperatulu Alessandru a plecatu Sambata la Petersburg.

Telegram'a marelui duce Nicolae:

Bogot, 7 Dec. — Lupt'a dela 22 Nov. (4 Dec.) de lenga Marian'a si Elen'a a fostu multu mai nefavorabila pentru noi, decatu s'a potutu prospune dupa cele d'antai reporturi. Amu avutu

vreo 50 oficieri si 1800 soldati morti seu raniti, si amu perdutu 11 tunuri, dintre cari 4 sdrobite si 7 luate de inamicu, fiindu-ca perdiendusi caii, n'au mai potutu se fia retrase. Alte detalieri despre ac'est'a lupta nenorocita numai sunt. Eri 24 Nov. (6 Dec.) operatiunile s'au marginitu intr'aceea, ca colon'a turcesca din dr'ep't'a a fostu respinsa din Zlataritz'a si alungata spre Brebov'a. Colon'a turcesca din steng'a a facutu o incercare de atacu otaritu la 3 ore dupa am'ediu. Fortiele turciloru sunt pretiuite la 10,000 'omeni in contra Zlataritzzei si la 30,000 in contra Jakovitzzei. Adi 25 Nov. (7 Dez.) lupt'a s'a reinitu la Jakovitz'a, dér' la 4 ore caonad'a a incetatu.

Scumpulu Meu presiedinte alu consiliului!

Cu ocaziunea luarei Rahovei de catra virtuos'a n'ostra 'oste, am primitu unu mare numeru de felicitari, atatu din partea diferiteloru autoritati din t'iera, catu si dela multi particulari. Romani'a se p'ote in adeveru felicit'ă impreuna cu Mine, de acestu succesu importantu, atatu din punctulu de vedere politicu, catu si din celu militar.

Armatei se cuvine on'orea acestui faptu. Dens'a, prin viteji'a ei, a desteptatu mandri'a neamului nostru, a re'insufletitu vechile amintiri de gloria si a indreptatu 'erasi sborulu Vulturului romanescu asupra giamiloru Rahovei, unde 'lu inaltiasse, sunt acumu trei seculi, Eroulu Domnu Romanu. Armatei dér', in capulu carei simtiu o deosebita mandria a Me at'ă, se cuvine recunoscinti'a Tieriei.

Arata, Te rogu, la toti multumirile Mele pentru urarile ce 'Mi au tramisu, si primesce, scumpulu meu presiedinte alu consiliului, sentimentele de afectiune ce 'Ti pastrezu.

Marele Meu quartiru generalu, Poradim, 19 Novembre 1877.

(„Monitoriulu.“)

CAROLU.

Primirea delegatiuniloru de catra Maj. S'a.

Majestatea S'a a adresatu delegatiuniloru cu ocaziunea primirei acestor'a in audientia solemnela la 7 Decembre a. c. urmat'oriulu discursu:

„Asigurarile de fidelitate si de devotamentu, ce Mi le-ati adresatu, le primescu cu satisfactiune. Façia cu situatiunea politiea a Europei a'si fi doritu a ve ved'ă adunati inca mai curand spre reinceperea activitatii dv'ostre parlamentarie. Desi nici astadi inca nu sunteti in positiune a resolv'ă definitivu problemele sesiunei presente, potu totusiu se incredintiezu probatului dv'ostre zelu acele mesuri, pe cari, dupa impregiurarile de astadi, ve este cu potintia a le lu'ă.

„Spre a Mea sincera parere de reu nu a succesu a impedec'ă isbucnirea resbelului intre Russi'a si Turci'a. Cu atatu mai mari au fostu silintiele, ce 'si-a datu guvernulu Meu, spre a localis'ă resbelulu, ér' mai cu s'ema spre a conserv'ă monarchie' bunatatile pacii.

„Cu t'ote complicatiunile departe batat'orie din Orientu au fostu mantienute relatiunile n'ostre amicabile cu t'ote poterile si totodata au fostu conservate justele interesse ale Austro-Ungariei in t'ote partile. Ac'est'a va fi si pentru viitoriu sub t'ote impregiurarile prim'a sollicitudine a guvernului Meu.

„Pana acuma ac'est'a a fostu cu potintia fora de a face pretensiuni estraordinarie la sacrificiele dv'ostre. Speru, ca si in venitoriu va fi totu asia. In totu casulu, am firm'a convictiune, ca atunci, candu ar' fi lipsa a aper'ă interessele N'ostre, potu se contezu cu t'ota confienti'a la devotamentulu pop'oreloru Mele.“

Bancile.

La noi in Transilvania si chiaru in Ungaria institutiunea de Banci in sensu de specula cu bani, pana la 1848 nu era cunoscuta nici din nume, afara numai de prea puține piatie comerciale, de care in Transilvania era numai doue, Brasiovulu si Sibiuulu. Nici chiaru banc'a nationala austriaca din Vien'a nu era cunoscuta poporului, ca-ci acest'a dupa colossalele falimente de statu din 1811 remasese cu nimic in pung'a legata de sierpariu, era ce intr'a dupa aceea in manile lui, era bani de arama si de argintu, ici-colea cate unu galbinu de auru. Biletele de banca (Banknoten) circula mai multu numai in manile armenilor, carii mana ciurdi de vite la Vien'a si lua pretulu loru in charthia, nu numai pentru transportulu neasemenatu mai usioru decatu unu caru de butoiasie cu argintu, ci si ca se poata caletori ceva mai siguru cate 2 septemani prin pustele Ungariei pline de banditi. Totu asia facea si acei armeni si sasi, greci si romani, carii tragea marfi dela Vien'a si Gratiu; ei platea cu bilete de banca. Jidovi nu aveamu in Transilvania, decatu celu multu patru mii de suflete, era nu treidieci de mii ca in dilele nostre; der' si acei 4000 se afla mai multu internati pe la locuri anumite asia, in catu partea cea mai mare a locuitorilor tierii vedea jidovi numai ca de raritate, pe la unele terguri de tierra; prin urmare in tier'a nostra nu prea avea cine se faca specule „cu charthii zugravite frumosu cu omeni, cu domne si cu angeri“; der' nici falsificatori de bani nu se afla. Singurii falsificatori de monede era pe la noi cativa tiegani corturari, caldarari de profesiune, carii insiel'a pe cate unu primariu dela sate, prostu ca intunereculu noptii, ca se'i faca sume intreite din banii de contributiune, adunati la elu in douedieci de argintu, despre cari credea, ca tieganca bab'a Hirca 'i poate cloci cumu clocesce gain'a pe oua, ca se scotia pui de argintu, pana candu se pomenea, ca tieganoi au disparutu din acelea locuri cu cate 1—200 de florini. De altmentrea chiaru si astadi mai sunt destui gagauti, cari credu tieganiloru in punctulu acesta; ca-ci diuarele aducu exemple multisiore de nauca barbara ca acest'a.

Revolutiunile din 1848/9 in nici-o ramura a vietii poporaloru n'au produsu schimbari asi radicali, ca pe terenulu practicu alu economiei politice, era in sfera acesteia, finantiele, prin urmare si teoria banciloru au suferitu prefaceri nici macaru visate do noi. Prin aceste metamorfoze poporale Ungariei si ale Transilvaniei au fostu aruncate ca prin farmecu intr'o lume cu totul noua, cumu ar' fi un'a din cele arabice cuprinse in 1001 de nopti, seu de celea cu smei si paralei. Operatiuni si moduri de ale statului, de ale companiloru si particulariloru, ne mai audite pana acilea incepura se ne sune la urechi. Acuma numai era vorb'a de Banca nationala si de simple imprumuturi de statu, ci dintr'odata ne coplesira: „Institutu de creditu pentru comertiu si industria“, „Banci hypothecarie“, „Banci comerciale“, „Banci industriari“ (Gewerbebanken), „Banci de scontu“, „Banci agrarie“. „Banca anglo-austriaca“, „Banca anglo-unguresca“. Der' unde se le insiramu pe tote, candu numerulu loru pana la epocala catastrofa din a. 1873 treceuse preste 100, era imprumuturile luara titule diverse si speciose ca: Imprumutu nationale, Imprumutu cu renta, Impr. de auru, Impr. consolidatu, Impr. rurale, Impr. municipale, cu obligatiuni, cupone, devise, losuri etc., tote cu jocu la bursa, adeca cu jocu pe norocu. La tote acestea se mai adause unu legionu de societati pe actiuni, multe solide der' mai multe insielatorie, altele fantastice, in care figura sute de milioane serise cu caligrafia nespusu de frumoasa, pana ce in Maiu 1873, dupa-ce inca in Martiu venise renumitul cav. Schmerling ca membru alu camerei lordiloru Austriei si fora biciu in mana, numai prin puterea cuventului, le dete o lovitura mortala, soti catastrofa — „Krachulu“ — si asi mi-ti-le resturna pe parte mare din trensele, ca si cumu ar' fi fostu nescu casulii facute din carti de jocu. Si de ce acesta catastrofa? Din cauza ca acelea intreprinderi financiale si industriale era fundate seu pe theorii national-economice cu totul false si perverse, seu immediatu cu scopu de a insiela lumea. S'au si insielatu sute de mii, au si ajunsu multime nenumerata la sapa de lemn, au si mersu cativa in temnitia; der' incai deca s'ar' fi curatitu atmosfer'a de miasmele putredineei lor; ea inse totu mai este infectata pana in diu'a de astadi.

Va intreb'a cineva, ca ce au potutu strica

locuitoriloru Transilvaniei acelea catastrofe national-economice din piatilele cele mari. Le-a stricatu nespusu de multu; der' sunt prea puini acei omeni in patria, cari se vedea strinsa legata ce este intre crizele financiale, intre blastematiile speculantiloru dela bursa si intre pungile locuitoriloru unei tieri; si sunt puini pentru aceea, ca noi in naivitatea nostra ardelenesca nu ne ocupamu mai de locu cu cestiuni din sfera economiei nationale, nu ne place nici a citi, nici a ne informa; nu avemu timpu la asia ceva, suntemu prea peste mesura ocupati, cu ce? cu portare de cate 100 de mii de processe preste anu pentru cate 2—10 fl., ca se ne coste castigarea loru alti 40—50 fl. Mai avemu inca si alte ocupatiuni forte intiepte si salutare, mai alesu ern'a, de es. ca unii se perdemu la jocu de carti, cu neveste cu totu cate 10—15 fl. intr'o sera, seu ca se bemu pe anu vinarsu puturos in suma, pana la cinci milioane de florini, spre a imbogati pe sermanii evrei mai curundu, ca-ci cumu ati vedutu din alegerile municipaii decurse anume prin comitate, in Novembre, pana acumu abia s'au potutu alege cate 10—20 evrei virilisti alaturea cu magnatii, si este mare periculu, ca nu cumva preste vreo 50 de ani se le ocupe locul cativa valachi daco-romanisti incarnati.

Aceia, carii nu vedu cumplitulu reu ce ni s'a trasu si ni se mai trage pana astadi din catastrofele piatiloru mari, ar' trebui se afle, ca pana in a. 1873 multime nenumerata de ardeleni „civilisati“, cumu comercianti, proprietari, capitalisti, carii pana atunci traisera omenesce din rentele lor, pensionari s. a. jocasera la bursa Vienei pe norocu, si din mare nefericire, multi din ei castigasera dieci si sute de mii, in charthii de valore mai multu imaginaria, pentru-ca in anulu aci aretatu se perda totu, chiaru si averea propria, se remana si datori si cei ce fusesera inregistrati ca comercianti, se deschidia si falimentu, se traga cu girurile si pe altii in abissulu perirei. Prin aceste catastrofe din puinulu capitalu de bani, care circulasu in Transilvania, cateva milioane disparura spre a plati datoriile de bani si de bursa. Der' neajungundu capitalurile in bani ca se faca faia platiloru, cumu se dice in limbajulu comerciale, nefericitii speculanti de bursa era constrinsi a si vinde case, pamenturi, chiaru si argintariile si alte obiecte pretioase ale nevesteloru, era pe unde avea bani dati imprumutu la industriari si agricultori, le puneu sul'a in coste ca se platea, fia si cu cea din urma bucatura luata din gur'a prunciloru. Pe acesta cale mai esira alte cateva milioane din tier'a nostra. De aci incolo valorea lucrurilor, cumu pamentu, edificiu, vite, cerealii etc. incep'u se scadia neincetatu.

In acelasi timpu statulu, in alu carui interressu — bine seu reu intielesu, nu cercetamu aici — se facusera spese escessive, incep'u se vina in in strimtoare si mai mare din ceea ce fusese inainte. Executiunile se pornira ca grindin'a, si astadi diuarele din B.-Pest'a ne asigura, ca de es. numai in acea capitala numerulu loru trecu intr'o singura luna preste 15 mii, era „Kronst. Ztg.“ din 3 Dec. reflecta, ca numai aci in Brasiovu numerulu executiuniloru de contributiuni in cateva luni din urma so urca preste 20 de mii! Cu tote acestea, eta ca in budgetulu Ungariei result'a pana acumu unu nouu deficitu enormu de 40 (patru dieci) milioane florini v. a. pe 9 luni de dile!

In midiuloculu acestoru calamitati, pe care multi publicisti le asemena cu ale Turciei, opiniunea publica in Ungaria s'a dedatu in anii din urma a si arunca anghir'a sperantiei in banci si aume pe linia prima in asi numit'a Banca nationala cu dreptu de a emite note seu bilete de banca in valorea monetei de metalu, era pe a dou'a linia in Banc'a hypothecaria dastinata se ajute mai alesu pe proprietarii mici ai tierii prin imprumuturi ce ar' fi a se da cu dreptu de amortisatiune, ca adica prin platirea de interese mai mari ca de es. 5%, intr'o serie anumita de ani se fia platitu si capitalulu asi, ca in urma mosior'a omului laboriosu si cumpatatu se remana erasi proprietate curata a lui.

Despre indelungele si torturatorele negotiatiuni si certe ale ungureniloru cu austriacii dedeseramu si noi cateva informatiuni anume in Nr. 15 alu „Gazetei“ din a. c., precumu si la alte oca-siuni. In fine, cu chisu cu vai, de sila de mila, cele doue parti ale monarchiei ajunsera a se intielege asupra conditiuniloru, dupa care Banc'a nationala austriaca se se transforme in Banc'a dualistica pe vreo diece ani inainte. Dea Ceriuu, ca statutele acestei banci se fia din cele mai nimerite

si spre folosulu, era nu spre ruin'a poporului. Fia inse acelea statute scrise de angeri, ele totu nu voru folosi nimicu acelu omeni, cari nu pricepu si nu sciu, cumu se amble cu banii, fia aceia de metalu, fia de charthia.

Sibiu, in 9 Dec. st. n. 1877.

In locu de a me ocupa si eu cu politica dilei, care a inceputu a se face si pe aici prin sparseturi de ferestrii, me voiu margini a ve cere spatiu numai pentru sciri de acelea, care ne interessedia mai de aproape.

Prea inalt'a confirmare a presiedintelui si vice-presiedintelui „Associatiunei transilvane“, ales in adunarea gener. dela Blasiu, tienuta in Augustu a. c., soti numai in dilele acestea; prin urmare acumu comitetulu poate reentra in activitatea sa usitata, care pana aci era oresi cumu genata prin asteptarea confirmarei. Se astepta deci conchiamarea comitetului plenariu, la care va fi chiamatu si membrulu alesu dela dr. si secretariulu primariu de acolo. Se crede, ca cu acea oca-siune se voru constitui si sectiunile, deca se voru fi inscristu membrii de ajunsu, precumu nici ca se poate altumentrea dupa zelulu extraordinariu, ce se manifestase in cateva adunari gener. pentru sectiuni. Se voru tienea si unele conferentie (dissertatiuni) publice in folosulu fonduriloru. Se va vede si cestiunea monumentulu A. Muresianu, pentru care se afla cateva sute adunate si la Brasiovu. Se va discuta cestiune espositiunei etnografice, asupra careia inse comitetulu a decisu si in siedinti'a din 13 Nov. a. c. in modu cu totulu patrioticu.

De altmentrea comitetulu a terminatu si pana acumu unu frumosu numeru de aface i curentu. In siedinti'a din 5/17 Nov. a. c. s'au luat in discussiune lucrarile catorva despartiamente din cele mai active si s'au adeveritu noiele incassari la fonduri, s'au impartitu si stipendiele de cate 60 si 70 fl. la elevi buni din scolele pedagogice dupa confessiuni, din scolele comerciale si de agricultura. La 9 stipendie au concursu 26 de studentii.

In siedinti'a din 19 Nov. se impartira cele 10 ajutorie de cate 25 fl. la sodali profesionisti, dintre carii inse au concursu 41 teneri. Totu asi se impartira si ajutoriele de cate 12 fl. 50 cr. la 28 de invetiacei; der' sermanii, sciti cati au concursu? 70 de teneri din diverse parti ale tierii. Adeca, din clasa meseriasiloru, sodali si invetiacei, s'au aretatu estimpu 111 in si ca lipsiti de ajutorie. Bine se ne insemnamu aceste cifre si se le comparamu cu cele de aceea natura din anii trecuti, ca-ci ele sunt de mare importantia. Der' unde ajunge aci unu fonduletu de 70 mii florini? Curendu 700 de mii, seu mai rotundu: venitul siguru anuale dela unu milionu celu mai pu-einu spre aceleasi scopuri. De aceea este absolutu necessariu, ca toti membrii Associatiunei se eugete seriosu la imultirea fonduriloru, ca-ci ti se rupe anim'a, candu vedi pe atati teneri buni, fi de parinti cu cate 7—10 prunci, fi de veduve lipsite si chiaru orfani fora tata si mama, goli, flamendi, lipsiti de orice ajutoriu, decadiuti cu totulu, altii parasindu scola multu mai curendu, decatu ar' trebui, si erasi altii morti numai in urm'a calamitatiloru. Totu asi este si cu fetitiele orfane; suspinele lor se audu si lacrimeloru se vedu ori in ce comuna vei intr'a.

Listele tineriloru stipendiatu se voru publica in foi'a Associatiunei „Transilvania“ Nr. 1 din a. 1878 ex officio.

Din camer'a romana.

Siedinti'a adunarii deputatiloru de Mercuri 23 Nov. (5 Dec.) a fostu un'a din cele mai memorabile ale sesiunei presente. In acest'a di adeca a fostu desbaterea generala asupra adresei de respunsu la discursulu tronului. Ea s'a inceputu prin discursurile dloru Pantazi Ghic'a si D. I. Ghic'a, cari ambii au facutu declaratiuni patriotice. Pantazi Ghic'a a disu, ca numai situatiunea tierii 'lu face se voteze pentru adresa, ca-ci altmentrea densulu, care dela inceputu a fostu contra resbelului, n'ar' pot'e se se arate neconsecentu. D. I. Ghic'a a declarat, ca, desi este contra proiectulu de respunsu, nu voiesce nici-decumu se cumpromita situatiunea creata de guvern, caruia trebuie se i se de tote siansele de reusita.

Dupa acest'a a vorbitu d. G. Missail, facundu istoriculu tuturoru resbeliloru trecuti intre diferitele natiuni vecine Romaniei si constatandu, ca nu a fostu lupta, la care se nu fi luat parte intr'o forma seu alta romanii. Acest'a cuventare,

memorabila merita de a fi reproducă in estrasu. D. Missailu inchiaie, dicundu, ca e bine incredintiatu, ca guvernulu 'si va dá tôte silintiele, cá „la viitor'a pace se avemu o Romani'a libera, independenta si garantata in neutralitatea s'a de Europ'a". Finindu d. Missail a luat cuventulu d. N. Ionescu, care a accentuat u intre altele, ca comisiunea de adresa merge mai departe, decatu declaratiunile guvernului, ca-ci pe candu guvernulu da numai ratiuni strategice la trecerea armatei romane peste Dunare, comisiunea afirma o aliantia de faptu, apoi a continuat u asi: „Este acést'a o realitate? Va binevoi negresitu guvernulu a ni-o spune. Déca este realitate acést'a aliantia, credu ca este regulat u se avemu documentele, se avemu conventiunea militara, care au adusu acést'a aliantia; asupra acestui punctu voiu cutezá a atrage atentione guvernului si a consiliariloru Mariei Sale, despre a caroru patriotismu nu ne indoimu niciodata; asupra acestui punctu voiu cutezá a atrage serios'a atentione a reprezentatiunii tierii.“ Dupa d. Ionescu se redica d. M. Cogalniceanu sii raspunde intr'unu discursu, care face epoca in viét'i a parlamentaria a statulu romanu si e un'a din cele mai insemnate vorbiri, cate s'au tienutu pana acuma de vreunu ministru de esterne. Écalu:

D. ministru de esterne M. Cogalniceanu:

Domniloru! Sunt fericitu, ca on. d. N. Ionescu a oferitu baneci ministeriale ocaziunea de a poté si ea dice, cuventulu seu, si totudeodata de a raspunde si d-sale. De astadata talentulu d-sale necontestabilu nu ne face se avemu séma, ci din contra cu curagiu i voiu raspunde, fiindu ca d-s'a a fostu predecesorele meu in ministeriul de esterne si ca astfelu va intielege ceia ce'i voiu spune, chiaru candu frasele mele ar' poté se fia pentru altii ceva mai obscure. D-vóstra, dloru deputati in generalu, si d. Ionescu in particularu, sciti fôrte bine, ca nu la tribuna se tratéza cestiunile internationale, cari atingu nu numai interesele tieriei, dé'r' poté interesse ale Europei intregi. Ministrulu e datoriu a pastrá discretiunea cea mai mare in cestiunile internationale si on. d. Ionescu, candu a fostu la ministeriu, a practicat u acést'a datoriu a ministrului de esterne cu talentu si prudentia, si nimoni din noi n'amu cutezat u se desaprobamu aceea reserva, ce pastrá ministrulu tieriei. 'Mi va permite dea, cá si eu se pastrezu acést'a datoriu, mai cu séma astadi, candu suntemu in resbelu, candu soldatii nostrii in tôte dilele sunt in lupta, mai cu séma astadi, candu tóta Europ'a dramuesce fiacare cuventu, ce ese din gur'a acestui guvernulu micu alu acestei tieri mici.

Dloru, cartea verde se va publicá in curendu, este sub tipariu, si acolo se va vedé, ca ceea ce noi amu facutu nu este decatu ceá ce mai inainte se incepuse, erá o fatalitate potu dice prevediuta, care trebuia se ne conduca pana la resbelu. Resbelulu Orientulu n'a potutu fi opritu de Europ'a intréga si nu poteamu noi se'lu oprimu, precumu nu l'amu opritu. A trebuitu in midiuloculu acestoru mari evenimente, la cari luamu si noi parte, se cautamu se pastramu tierisiórei nóstre acele institutiuni si acestu parlamentu, in care astadi vorbimu in deplina libertate, asiá cumu nu poteau se vorbéca parintii nostrii in timpul resbeluloru anterióre dintre Turci'a si Russi'a, resbele, cari, precumu sciti, faceau, ca antaiu trebuia se sufere Romani'a si apoi Turci'a.

Eu me simtu fôrte fericitu si cu deosebire multiumitu, ca astadi am potutu se improspetezu сувениrile mele istorice cu citatiunile bine simtite si bine studiate ale onor. d. Missailu. De'a ne-a spus unu faptu pozitivu, care s'a petrecutu in tier'a nóstra cu ocaziunea tuturor resbeluloru anterióre dintre Pórt'a si Russi'a, candu noi amu trebuitu se luamu parte la tôte acele resbele in nesce conditiuni fôrte umilitórie pentru noi, incorporati la armate straine, candu cá voluntari, candu cá mercenari, éra nu cá unu poporu liberu sub drapelulu nostru. Acést'a este incontestabilu si asiá s'a petrecutu, potu dice, dela caderea statulu nostru si pana in momentulu de faciá.

Dloru, candu am declarat u independintia, amu declarat u cu precederea unui altu votu, unei alte declaratiuni anterióre, prin care amu rupt legamentele nóstre seculare cu inalt'a Pórt'a, si cu acést'a ocaziune nu noi amu declarat u resbelulu, ci Turci'a, care incepuse se bombardeze orasielé nóstre; asiá scie tier'a, asiá scie Europ'a intréga; si atunci, cu ocaziunea discutiunei ce a urmatu in acést'a adunare, totu on. dnii Missailu si Pantazi Ghic'a au aretatu, ca ostirea aceea siedindu necontenitu de alungulu Dunarei, trebuia se se demoralizeze, si in adeveru la inceputu érau unii, cari credeau, ca o armata, care pe atunci se vedea umilita, maltratata nu numai de catra straini, dé'r' chiaru de unii din tier'a nóstra, cari credeau, ca acei tierani injugati la plugu ai cocosiati sub sapa, nu érau capabili se desfasiure o bravura militara. Cu tôte acestea evenimente petrecute in urma, au doveditu ce este cea armata si cata barbatia si vitejia este in vinele romanului. (Aplause.)

Dloru, se nu diceti, ca in resbelulu actualu noi trebuia se stamu pe malulu Dunarei, turcii dincolo si noi dincoce, si cu tunurile nóstre dela Calafatu si dela Turnu se trami-

temu bombe peste Dunare; ca-ci atunci nu amu fi facutu, decatu se aratamu bun'a fabricatiune a tunurilor nóstre si tirulu nostru mai multu séu mai puçinu esactu; dé'r' acést'a nu ar fi redicatu moralulu armatei nóstre, nu ar fi aprinsu curagiuulu soldatulu nostru, nu ne ar' fi adusu se audimu pe osteni nostrii dicundu ceea ce dicu astadi: Sunt mandru de a purtá postavulu celu rosu, care se vede pe uniform'a mea, ca-ci acelu postavu nu este vapsitu cu carmasu, ci elu este vapsitu cu sangele meu si alu fratiloru mei. (Aplause.)

On. d. Ionescu ne vorbiea de conventiunea, pe care amu facutu cu Russi'a. Dé'r' ce erá acea conventiune? Erá o conventiune pentru trecerea unei armate, care vine in numele hotaririloru luete intr'o conferintia europeana, cá se aplice nesce reforme in Bulgari'a, si s'a creditu pana eri, ca in cateva luni de dile se va sferís acést'a executiune militara. Dé'r' nu a fostu asiá. Armata russésca este destulu de brava, a culesu multa gloria si in tempii trecutii, cá si in celu de faciá, dé'r' cu tôte acestea a venitu in faci'a unei alte armate, in faci'a armatei turcesci, care desvesce si ea o bravura atatu de mare, in catu nici chiaru acei'a, cari o comanda, nu s'au asteptatu la acést'a, asiá, precumu si noi amu vediutu, ca armata nóstra a aratatu unu curagiu si o bravura mai presusu de asteptarile nóstre.

Ei bine, executiunea militara dela inceputu s'a prefacutu intr'unu teribilu resbelu. Dé'r' aci mi se va dice, ca in acestu resbelu loculu nostru nu erá la Plevn'a. Ei bine, dloru, ori si cine a studeatu puçinu situatiunea, trebuie se se unésca cu Domnitoriulu nostru, cu marele nostru Capitanu, ca tocmai la Plevn'a erá loculu nostru, ca acolo erá chei'a operatiuniloru militare, acolo erá chei'a nóstra de aperinge. Pentru acést'a nu trebuia pré multa cunoscintia militara, ca-ci pe data ce armata otomana aretase atata vitejia, cine potea crede, ca Osman-pasi'a avea se siédia cá unu leu inchisu in dosulu redutelor dela Plevn'a si ca din unu momentu in altulu nu erá se ié ofensiv'a? Si candu armata turcesca ar' fi luat u ofensiv'a, credeti óre, ca declaratiunea nóstra de resbelu erá de natura se apere pe Romani'a, de a fi invadata de ostirile lui Osman-pasi'a?

Sunt incredintiatu, ca nici unulu din d-vóstra nu crede acést'a. Ei bine, eu amu avutu slabiciunea de a crede, ca poté ar' fi cu potintia de a preveni o asemenea calamitate; dé'r' ori unde m'am adressatu, nu am gasitu cea mai mica fagaduinta, de si am pusu multa staruinta in acést'a si am aratatu consecintiele funeste ale unei asemenea eventualitati, funeste nu numai interesselor nóstre, dé'r' si interesselor a multoru straini; ca-ci in adeveru, multi proprietari, multi comercianti straini, ar' fi fostu loviti. Si mi s'a disu: v'ati declarat u independintia; ati declarat u resbelu; de acumu inainte are se hotarasca sórtea resbelului; diplomati'a nu va dice nimicu pana la inchieierea pacii. Atunci ne-am intrebatu déca armata nóstra, compusa de 40,000 séu 50,000 ómeni, potea se opréca pe dusmanu de alungulu Dunarii pe-o intindere de 250 séu 300 leghe de hotaru? O intindere asiá de mare nu se poté aperá de-o armata de 50,000 ómeni. In adeveru, trebnie se se concentredie in Valachi'a mica, in Valachi'a mare, in Basarabi'a, intr'o parte a Moldovei, si astfelu tóta tier'a, erá se fia góla de óste. Déca amu fi pazitu lungulu Dunarii, fiacare punctu importantu ar' fi fostu pazitu nu de unu batalionu, ci abia de-o compania. Aci, dloru, vomu face o mica indiscretiune, si acést'a o facu, fiindu-ca nu este ceva diplomaticu. Armata nóstra la Plevn'a, ostirea russésca a totu poternica, unu altu corpu de armata in Dobrog'i'a de 150,000 ómeni, si totu a fostu frici, si nu numai la noi, ci si la o armata deprinsa de 150 ani a nu avea frica, a fostu frica, ca turcii pe la Calarasi ar' fi potutu se puna man'a pe Bucuresci; si a fostu unu momentu, unde ne intrebamu, déca n'ar' fi bine se ne gandimu chiaru la stramutarea resiedintiei guvernului, la stramutarea lucruriloru pretióse, cu tóta Plevn'a incongiurata.

Asiá dé'r' dloru, aperinge de alungulu Dunarii nu erá cu potintia pentru noi. Si in asemenea casu se presupunemu, ca armata russésca ar' fi fostu batuta si Turci'a biruitória. Ei bine, cine ar' fi patimitu si de asta data? Ce pamentu ar' fi fostu calcatu? Ce pamentu ar' fi fostu jefuitu? Ce orasie ar' fi fostu arse? Ar' fi fostu ale bieteii Romaniei, cumu au fostu in totdeun'a, ori de cate ori a fostu resbelu intre Russi'a si Turci'a. Armata russa s'ar' fi retrasu, dé'r' s'ar' fi aperatu vitejesce, fiacare pasu aiu retragerii ei ar' fi fostu udatu cu sangele seu, inse ea s'ar' fi retrasu la Prutu si acolo ar' fi avutu la spate alte doue trei armate russe, si ar' fi aperatu pamentulu russescu. Dé'r' pamentulu nostru dela Dunare si pana la Prutu ar' fi fostu prad'a turciloru; populatiunea nóstra ar' fi suferitu sórtea, pe care o sufere adi cea din Bulgari'a; populatiunea nóstra ar' fi indurat u sórtea ranitoru nostri. Ve citezu numele lui Siontiu. Ei bine, majorulu Siontiu a fostu tiapuitu si mortu, si pusu pe redutele turcesci.

Asiá dé'r', fora a fi mare strategicu, d-vóstra cá si mine recunósceti, ca lini'a nóstra de aperinge erá acolo, unde erá tóta poterea russésca, acolo, unde si noi poteamu avea greutatea nóstra, precumu amu avutu, si v'am spusu mai multu decatu odata, ca Maj. S. Imperatulu Alesandru, in generositatea s'a nu a statu unu momentu la indoieľa, de a

veni si a dice, ca armata nóstra 'si-a facutu datori'a, ca armata nóstra 'i-a fostu de ajutoriu. (Aplause.)

Mi se face intrebarea, déca am facutu tractatu de aliantia? On. d. Ionescu scie, cumu se facu tractatele de aliantia.

Tractatele de aliantia se facu intre natiuni, cari se bucura de o individualitate politica, care au intratu in rondulu familielor mari. Russi'a nu a vrutu se strice tractatul de Parisu; Russi'a nu a declarat u, ca tractatul dela Parisu este sfasiat u; Russi'a nu a declarat u, ca intielege se prefaca chart'a Turciei si conditiunile existentiei sale. Russi'a a venitu cá se esecute reforme in poterea unoru hotariri ale poteriloru garante. Déca Russi'a ar' fi voitu se faca tractatu cu noi, noi nu ar' fi trebuitu se-o facemu. (Aplause.) Tractate vomu face atunci, candu sangele eroiloru nostri va fi resplatitu, atunci, candu, multiumita bravurei lor, independintia nóstra la facerea pacii va fi recunoscuta, atunci independintia vomu fi si noi ómeni, alaturi cu alti ómeni, adeca natiune independenta, statu independentu alaturi cu alte state independente; atunci vomu face tractate. Adi ori ce tractate amu fi facutu, ar' fi fostu poté bunu pentru noi din partea unei poteri, dé'r' nu sciu déca elu ar' fi fostu bine vediutu si de celelalte poteri. (Aplause.)

Amu fostu intrebati, pentru ce amu luat u parte la resbelu? Ei bine, n'amu luat u parte la resbelu dupa indemnulu nimenui, nici dupa cererea russiloru. Amu facutu acést'a intr'unu momentu, candu armata nóstra se credea incapabila de catra honvedii unguresci, intr'unu momentu, candu armata nóstra se credea de unii chiaru netrebuintósa. Ei bine, pentru-ca se credea asiá si pentru-ca poté si noi aveamu unu procesu de judecatu cu Turci'a, judecat'a aceea trebuie se o hotarésca tunulu, pusc'a si sabi'a. (Aplause.) Ne-amu batutu pentru noi, ne batemu pentru noi; nu ne batemu pentru russi. (Aplause.) La inchieierea pacii vomu face si noi tractatu. Turci'a trebuie se tractadie cu noi; suntemu parte beligerante, posedemu pamentu dela ea si nu i-lu vomu dá inapoi fora tractatu. (Aplause prelungite.) Dupa ce vomu tractá cu turcii, vomu face tractate si cu altii.

Dé'r' suntemu aliati cu poterniculu, cu marele Imperatore alu tuturor russieloru, pentru-ca si noi mici, avemu cuvintele nóstre de disu in Orientu; si noi trebuie se avemu anima pentru coreligionarii nostri. Nu mai potemu permite cá de alungulu Dunarei se fia cetati turcesci, care se bombarde orasielé nóstre deschise si se aduca pe pamentulu nóstru aceea stare miserabila, care este in Bulgari'a. (Aplause.)

Dloru, facu appellu la dvóstoa, e cu nepotintia, cá d-vóstra, unulu chiaru dintre d-vóstoa se aiba astadi pasiuni ori contra acestei baneci, ori contra mea personalu, ori contra vreunui din collegii mei; astadi, candu suntemu in faci'a unei situatiuni cea mai critica, dé'r' totdeodata cea mai plina de viitoriu. Nu tôte poteri au incuviintiatu trecerea Dunarei, cu tôte acestea din momentulu ce armata nóstra a pasitu dincolo — si aci é' o discretiune — din acelu momentu ómenii in dreptu ne diceau: ati trecut u; viitoriulu va dovedi déca ati facutu bine séu nu; bateti-ve bine. (Aplause.)

Asiá este, se comptéza in totdeun'a cu acei, cari se batu bine si sangele vitejiloru, care uda pamentulu, este sangele muceniciloru, si sangele muceniciloru a datu omenirii religiunea crestina! Sangele soldatiloru nostri au se faca Romani'a. (Aplause.)

Utati-ne pe noi; dupa pace veti face ce veti voi, ne veti tramite la Vacaresci, veti infintia chiaru pedepse cu mórte numai in contra nóstra. Dé'r' acumu, in numele tieriei ve declaramu, ca nu primimu bilulu de indemnitate: nu lu ceremu; consciintia nóstra, datoriu catra tier'a ne impunea se facemu ceea ce amu facutu. Au scotiti, ca potemu se fimu surdi, muti, orbi la acele victime, care au cadintu pe campulu Bulgariiei, alu caroru sange rodece ogórele bulgariloru? Nu ne credeti asiá de josu. Amu lucratu tóta viét'i nóstra pentru Romani'a. Angagiandu armata nóstra in lupta, ne-amu facutu datori'a catra tier'a. Nu ceremu dafini, ceremu dreptate; nu ne judecati astadi, ca-ci evenimente nu remanu aci unde sunt astadi. Nu ne cereti tractatu de aliantia. Mai susu decatu tractatu de aliantia amu facutu: amu aretatu lumii ca descendintii lui Traianu sunt aceiasi si sunt vii (aplause) si acést'a e destulu.

Mai tardiu veti fi pusi in pusetiune se auditi mai multu dela noi si atunci veti fi in positiune se fiti multu mai buni pentru noi. Astadi nu venimu, decatu a ve dice: Nu slabiti ceea ce face armata nóstra; nu aretati astadi, ca sunt deosebini de opiniuni; aretati ceea ce dice Domnulu, ca sunteti romani si hotariti se faceti fiecare ceea ce facu soldatii nostrii inaintea Plevnei. (Aplause prelungite.)

Respunsulu senatului romanu la mesagiulu tronului.

Mari'a T'a!

Senatulu prin votulu seu dela 30 Aprilie constatandu, ca starea de resbelu este creata Romaniei numai prin guvernulu otomanu si declarandu rupe vechile legaturi, ce ne unea cu inalt'a Pórt'a, esprima dorintia cá guvernulu se puna tóta staruintia, se ié mesurile necesarii spre a aperá

teritoriul nostru si a asigurá existenti'a statului romanu, astfelu, ca la viitorea pace Romani'a se ésa cu o positiune politica bine definita si de sine statatória.

Aperarea fruntariilor nóstre la malulu Dunarei a fostu rezultatulu imediatu alu acestui votu.

Candu inse tóta importanti'a operatiunilor militare ajunse a fi peste Dunare, atunci erá o datoria imperiósá pentru noi, in interessulu aperiarei nóstre legitime, de a intinde si in acea parte armele nóstre.

Trecerea dér' peste Dunare ne erá impusa cá unu actu de prudentia si prevedetória aparare.

Senatul recunósce cu o drépta mandria, ca armat'a romana, sub inalt'a si patriotic'a conducere a Mariei Tale, 'si-a facutu datori'a pe campulu de bataie si a doveditu, ca sangele strabuniloru ei n'a inecatatu a curge in vinele sale.

Ostasii nostri si Capeteni'a loru voru traí in memori'a posteritatiei cu admiratiune si binecuventari. Fii dér' incredintiati, Maria T'a, ca senatul are si va avé tóta sollicitudinea pentru densii si familiile loru,

Armat'a romana a castigatu pe campulu de onóre august'a manifestare de iubire si sollicitudine a Majestatii Sale Imperatorelui tuturor Russieloru, pentru ea si Romani'a. Bravura si devotamentulu ei, imensele sacrificii facute de intregulu poporu, atestu vitalitatea natiunii si importanti'a, ce pune in conservarea si aperiarea drepturiloru ei.

Senatul dér' este siguru, ca inaltele poteri garante, a caroru bunavointia pentru acésta tíera nu a lipsitu nici-odata, convingundu-se astadi pe deplinu si de vitalitatea acestei natiunii si de cate sacrificiuri este capabila pentru aperiarea drepturiloru sale cá natiune, nu voru voi se o lase la viitorea pace fora o positiune de sine statatória.

Astadi, Maria T'a, onórea si viitoriulu natiunii sunt asigurate. Romani'a nu se cuvine a lasá arm'a din mana, pana candu independenti'a si drepturile sale nu voru fi pe deplinu recunoscute.

Se traiésca Romani'a libera si independinta!

Se traiesci Maria T'a!

Se traiésca Maria S'a Dómn'a!

Noutati diverse.

— (Scirea despre caderea Plevnei) a produsu, se intelege, cea mai mare bucuria intre poporatiunea romana din locu si a fostu primita cu entusiasmu de catra clas'a inteligenta a locuitoriloru atatu, catu si de catra poporulu de rondu. Nóptea de Marti spre Mercuri a fostu o adeverata serbatóre pentru romanii brasioveni. Intregu suburbiulu Scheiu a fostu pe pecióre. Indata ce a inseratu s'au illuminatu deodata dealurile d'impregiurulu orasiului. Multime de rachete au fostu slobozite din verfulu Tempei, precandu bubuitulu piveloru dela pólele ei si din Prundu anuncia urbi et orbi, ca diu'a cea mare, in care portile Plevnei s'au deschisu inaintea óstei romane invingatória, a sositu. Veseli'a era mare si generala. Pe la órele 10 din nópte se adunase unu numeru mare de inteligentia, cu deosebire din cea mai tenera in birtulu romanescu supranumitu „Cuartirulu generalu dela Grivitz'a“, unde intre toaste frumóse si bine simtite au serbatu cu totii luarea Plevnei. Intru aceea conveni inse si inteligenti'a sasésca totu spre acestu scopu in localulu seu, care inca dela 1871 a fostu botezatu „Cuartirulu generalu dela Versailles“. Domnii dela „Versailles“ otarira in nóptea acést'a a tramite o deputatiune la „Grivitz'a“ spre a duce felicitatiuni concetatianiloru romani pentru victori'a, ce au reportat'o fratii loru de dincolo de Carpati. Pe la órele 11 a sositu acést'a deputatiune, in a carei'a frunte se aflau doui advocati distinsi din locu, in „Cuartirulu generalu Grivitz'a“ si a fostu primita cu aplause si „Se traiésca“ sgomotóse, care contribuira numai la asprirea vigilantiei politiailoru, ce pandeau pe la coltiurile casei. Prin acést'a nici decumu conturbati, óspetii sasi si romanii au schimbatu prea frumóse si fratiesci cuvinte de felicitare si urare de bine pentru viitoriu. Kar'a curtoasia a concetatianiloru dela „Versailles“ a bucuratu pe romani tocmai in momentele acele solemne fórte si ei nu au lipsitu si nu voru lipsi a le documentá catu de multumitoriu scie a fi si celu din urma romanasiu pentru asemeni atentiiuni fratiesci. Peticerea colegiala a duratu pana catra diminétia. Astfelu abia cadíu Plevn'a si amu si resimtitu

aici chiaru la noi binefacatoriulu efectu alu acestei maretie victorie! —

— (Dela societatea „Iuli'a“ din Clusiu.) Prea stimat dle Redactoru! Conformu conclusului adusu in siedinti'a societatii „Iuli'a“ din 1 Dec. st. n. ne luamu libertatea a ve comunicá, ca societatea nóstra academica pentru ajungerea cu atatu mai siguru a scopului, ce lu urmasesce (de a se cultivá in limb'a materna), si pentru desvoltarea unei activitati literarie mai considerabile intre membrii sei, a decisu in siedinti'a susu memorata infiintarea unei foi literarie si beletristice, care sub titulu „Diorile“, redigeata de Petru Dulfu si doui colaboratori primari, Vincentiu Nicor'a si Gavrilu Onisioru, va aparé in tóta lun'a odata in manuscrisu, cuprindiendu in sine operatele mai succese ale membriloru societatii, cari voru fi recomandate spre acestu scopu de o comisiune censuratória. Din siedinti'a ord. IV a soc. acad. „Iuli'a“, tienuta in Clusiu la 1 Dec. 1877. — Dr. A. ur. Isacu, presied.; Petru Dulfu, secretariu.

— (Societate dramatica romana din Craiova.) dirigeata de domnulu C. Petrescu, care a datu representatiuni cu mare succesu in Biserica-alba, Oraviti'a, Temisiór'a, Lugosiu, Caransebesiu, Boci'a montana, Aradu, Lipov'a, Beiusiu, Abrudu, Campeni, Alb'a-Iuli'a, ér' in timpulu din urma, dupa cumu anuntiaseram, in Sibiu, a sositu pe la Fagarasiu, nde inca a datu cateva productiuni, in mediuloculu nostru. Acést'a societate, care este unu din cele mai complete, cate au jocatu pana acuma dincóce de Carpati, inainte de a se reintórce in Romani'a, va dá si in Brasiovu unu ciclu de representatiuni. Piesele, ce compunn parte din repertoriulu seu, sunt: „Fermecatóreá satului“, comedia nationala; „Esecutorulu din Parisu“, comedia tradnsa de M. Millo; „Vladu Tiepesiu“, drama nationala; „Doue fete si unu flacau“, traductiune din german'a; „Doui tierani si cinci carlani“, comedia de Negruzzi; „Orbulu si nebunulu“, drama traductiune din frances'a; „Scar'a matiei“, vodevilu nationalu de V. Alesandri; „Veduv'a cu Cameliu“, comedia francesá s. c. l. Dupa informatiunile, ce le-amu primitu, se crede, ca prim'a representatiune se va poté dá Vineri sér'a in 14 l. c. in localitatea teatrului din cetate (Redoute). Speramu, ca publiculu romanu brasioveanu va imbraiosia cu atatu mai multu frumós'a intreprindere a trupeii romane din Craiova, cu catu primirea, ce a avut'o in partile celelalte romane, a fostu catu se póte de caldurósá.

— (Maghiarisare prin militari imperatesci!) Ni se comunica din Bai'a de Crisiu 4 Dec. n.: S'a fostu scrisu de aici in „Gazeta“, ca pe diu'a de 16 Nov. a. c. se astépta 2 companii militari din reg. br. Rodich, cari, dupa cumu dice unu diariu ungurescu „Alföld“ din 21 Oct., se transpunu aici cu scopulu de a insuflá spiritulu maghiaru in munteni si a-i maghiarisá. — „Az áthelyezés okául azt hallotuk emliteni, hogy e tisztán magyar fiukból álló ezred legénysege nagy mértékben fogja zarándmegyében a magyar szellemet előmozdítani“, — inse spre mirarea tuturoru in diu'a indicata, in locu de a sosí militi'a asteptata, sosese telegrama, prin care locotenentele si cei dimpreuna cu elu, suntu provocati cá numai decatu se se reintórca de unde au plecatu, si asiá pe unu momentu fuseramu sedusi. Mai tardiu ni se anuncia, ca voru se vina dela regim. 51 de linia Heinrich 2 companii, cari in adeveru sosira astadi la 4 óre d. m., inse prin acést'a li se nimici in catva speranti'a turcomaniloru nostri, fiindu acesti soldati cea mai mare parte romani (3/4 rom.) cá si cei din 1875. Aici se asiediara in casele fostului comitatu Zarandu, cari de adi inainte voru formá casarm'a militara a Baiii de Crisiu, — Titus.

— (Garibaldi despre armat'a romana.) Dlu capitanu Dunca, scrie „Rom. lib.“, intrebandu pe eroulu dela Catafni si Capua, ce opiniune are despre armat'a romana in lupta, a primitu urmatoriulu respunsu: Dlu capitanu I. Dunc'a la divisiunea III romana dinaintea Plevnei. „Caprera, 17 Nov. 1877. Caro Dunca, noi andiamo superbi dei valorosi nostri fratelli Rumeni, e speriamo nella loro vittoria sui barbari. Un saluto din cuore a tutti. Vostro G. Garibaldi.“

— Insciintiare. La adunarea generala anuala a „Societatii de lectura romana“ din Lugosiu, care se va tiené Dumineca in 30 Decembre 1877 st. n. la 3 óre dupa amédiu

in localitatile proprii, se invita prin acést'a p. t. membrii interni si esterni. Comitetulu.

Ajutoria pentru raniti.

Mintheulu romanu, 6 Dec. 1877.

Multu stimat dle Redactoru! Cu datulu de adi am onóre a Ve espedá 6 fl. 50 cr. v. a., colectati din comun'a acést'a in favórea ostasiloru romani raniti in lupta contra paganiloru. Binevoiti ai inmanú dlu Diamandi spre ai poté tramite la loculu destinat, ér' numele acelor cari au contribuitu, binevoiti a le publicá in pretinutulu diurnalu ce rediget.

Primiti dle Red. s. c. l.

Ludovic'a Bulbucu, colectanta.

List'a contribuentiloru din Mintheulu-romanu:

Simeonu Draganu 40 cr., Grigore Moldovanu 10 cr., Ioann Naseudénu 10 cr., Costanu Muresianu 10 cr., Nicolau Avramu 10 cr., George Rusu 10 cr., Iftenie Placanu 4 cr., Vasilie Puscasiu 10 cr., Gregore Draganu 20 cr., Ilie Draganu 9 cr., Vasilie Moldovanu 10 cr., Carmosiu Grigoriu 10 cr., Ioanu Samfiru 10 cr., Vicentiu Darabanu 5 cr., Gregore Avramu 5 cr., Zaharie Budelecanu 5 cr., Ioanu Budelecanu 5 cr., Alex'a Boncea 10 cr., Maria Olbeanu 10 cr., Todoru Bogacianu 10 cr., Gaff'a Mateanu 5 cr., Maftéiu Miholea 20 cr., Dumitru Draganu 5 cr., Eremia Rusu 5 cr., Iovulu Somešanu 5 cr., Nechit'a Rusu 10 cr., Vasilie Gerpianu 3 cr., Gavrilu Maleanu 3 cr., Stefanu Avramu 12 cr., Alesandru Rusu 6 cr., Gregore Avramu 10 cr., Luc'a Petreanu 10 cr., Nicolau Baciú 10 cr., Gavrilu Vescariu 5 cr., Dumitru Rusu 20 cr., Ioanu Avramu 10 cr., Ilie Maieréanu 20 cr., Nicolau Pintea 20 cr., Ioanu Muresianu 10 cr., Andreiu Svilmeanu 4 cr., Simionu Muresianu 10 cr., Ioanu Brasfalaonu 6 cr., Axente Dumá 2 cr., Cosma Plasanu 20 cr., Trifanu Dragomiru 25 cr., Maftéiu Bacui 10 cr., Vasilie Sirlíneanu 6 cr., Ioanu Rusu 4 cr., Vasilie Draganu 20 cr., Gabrielu Sierobanu 5 cr., Gabrielu Rebreanu 6 cr., Petru Siumfaleanu 10 cr., Vasilie Muresianu 10 cr., Stefanu Naseudénu 10 cr., Ludovic'a Bulbucu 1 fl. Sum'a 6 fl. 50 cr. v. a.

Ludovic'a Bulbucu, colectanta.

Concursu.

In intielesulu decisului adunarii generala a alumneului gr.-or. romanu din Timisiór'a d'to 9 Septembre 1877 se deschide concursu pentru doui studenti romani de legea gr.-or. dela gimnasiu, scólele reali séu comerciali din Timisiór'a de a fi provediuti cu quartiru si viptu pe tempulu dela 1 Ianuariu 1878 pana la finea semestrului scolaristicu 1878.

Doritorii de a fi provediuti cu cortelu si viptu in alumneu au a predá recursele loru instruate cu testimoniulu scolaristicu despre anulu trecut, cu testimoniulu de paupertate si cu estrasulu de botexu pana in 25 Decembre 1877 e. n. la subscrisulu presiedinte alu comitetului alumnealu.

Timisiór'a, in 6 Decembre 1877.

Meletiu Dreghiciu, presiedinte.

Manuilu Ungurianu, notariu.

1 1

Anunciu.

Subscrisulu are onóre a aduce la cunoscenti'a publica, cumu-ca au arendatu

„Hotelulu Parisu“ din Fagarasiu

si intocmindulu corespundietoriu cerintieloru, apeléza la concursulu si spriginulu onoratului p. t. publicu, cu atatu mai vertosu, cu catu promite a avé o deosebita atentiune pentru odai bine mobilate, bucataria buna, beuturi curate pe lenga pretiurile cele mai moderate si servitiu solidu si promptu.

Fagarasiu, 1 Decembre 1877.

Vasiliu Popu,

2—3

hotelieru.

Cursulu la burs'a de Vien'a din 11 Decembre st. n. 1877.

5 ⁰ / ₀ Rent'a charthia (Metalliques) . . .	63.90	Oblig. rurali ungare . . .	78.75
5 ⁰ / ₀ Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . .	67.10	„ „ Banat-Timis. . .	77.75
Losurile din 1860 . . .	113.—	„ „ transilvane . . .	76.25
Actiunile bancai nation. . .	805.—	„ „ croato-slav. . .	85.—
„ instit. de creditu . . .	209.75	Argintulu in marfurí . . .	105.70
Londr'a, 3 luni. . .	119.40	Galbini imperatesci . . .	5.65
		Napoleond'ori . . .	9.56 1/2
		Marci 100 imp. getm. . .	58.95